

Sygn. akt: I C 684/23 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Małgorzata Kłek
-----------------	------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 grudnia 2023 r. w K.

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko D. M.

o zapłatę

powództwo oddała

Sygn. akt I C 684/23 upr

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 31 października 2023 r. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko pozwanej D. M. wnosząc o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 3 821,18 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 07.08.2023 r. do dnia zapłaty. Powód wskazał, iż na kwotę dochodzoną pozwem składają się: kwota 2 538,17 zł z tytułu sumy niespłaconego kapitału pożyczki oraz prowizji oraz kwota 1283,01 zł z tytułu sumy skapitalizowanych odsetek za opóźnienie. Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu 17 zł tytułem uiszczonej opłaty od pełnomocnictwa, a także kosztów zastępstwa procesowego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W uzasadnieniu żądania powód wskazał, iż w dniu 16 marca 2020 r. pozwana będąc konsumentem zawarła z pożyczkodawcą (...) Sp. z o.o. (poprzednikiem prawnym powoda) za pomocą środków porozumiewania się na odległość umowę pożyczki na okres 30 dni, na mocy której została jej udostępniona kwota 2 693,69 zł. Z uwagi na upływ okresu na jaki została zawarta umowa pożyczki, roszczenie stało się wymagalne w dniu 16.04.2020 r. Powód wskazał, iż suma wpłat dokonanych przez pozwaną wyniosła 301 zł, która to kwota została uwzględniona przy obliczaniu skapitalizowanych odsetek za opóźnienie. Dalej powód wskazał, iż w dniu 26 stycznia 2023 r. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności przysługującej wierzycielowi pierwotnemu (...) Sp. z o.o. będącego pożyczkodawcą na rzecz (...) Sp. z o.o.

Pozwana D. M. nie złożyła odpowiedzi na pozew i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód nie udowodnił, że przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem pozwanej. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony

zobowiązane są w myśl przepisu art. 232 kpc wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających objęte pozwem roszczenie spoczywał na powodzie, który winien wykazać wszystkie okoliczności stanowiące podstawę żądania pozwu.

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, iż przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem pozwanej, nie wykazał bowiem istnienia przedmiotowej wierzytelności.

Jak wynika z pozwu pozwana, będąca konsumentem, zawarła w dniu 16 marca 2020 r. umowę pożyczki z wierzycielem pierwotnym (...) sp. z o.o. za pomocą środków porozumiewania się na odległość, wobec czego w niniejszej sprawie zastosowanie do przedłożonej przez powoda umowy pożyczki mają przepisy ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim, która dopuszcza zawieranie umowy o kredyt konsumencki (w tym umowy pożyczki) za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość to taka umowa, która spełnia warunki przewidziane w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta . Jest to zatem umowa, którą kredytodawca zawiera z konsumentem w ramach zorganizowanego systemu zawierania umów na odległość, bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy łącznie.

Przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim określa wymogi formalne umowy o kredyt konsumencki. Umowa taka powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Wymóg wprowadzony w tym przepisie może być odczytywany przede wszystkim przez pryzmat art. 78 kc jako wskazanie na zwykłą formę pisemną. Oznacza to, że – przynajmniej prima facie – wymóg wprowadzony w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim może być odczytywany jako zastrzeżenie zwykłej formy pisemnej, rozumianej zgodnie z art. 78 kc. W literaturze silnie reprezentowane jest jednak stanowisko o konieczności interpretowania art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w sposób szerszy, niż wynikałoby to z tradycyjnego utożsamienia "formy pisemnej" z art. 78 kc. Rozstrzygającym argumentem w tym zakresie pozostaje treść art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23.4.2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.Urz. UE L Nr 133 z 22.5.2008 r., s. 66 ze zm.), zastrzegająca dla umowy kredytu, alternatywnie, zwykłą formę pisemną lub posłużenie się innym trwałym nośnikiem. Biorąc pod uwagę całkowity charakter harmonizacji oraz brak pozostawienia ustawodawcy krajowemu opcji implementacyjnej, wykładnia art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim powinna być dokonywana zgodnie ze źródłową dla niej regulacją prawa unijnego, a w konsekwencji konieczne jest odczytanie zastrzeżonego w niej wymogu pisemności w sposób rozszerzający (por. Komentarz do ustawy o kredycie konsumenckim red. Osajda 2018, wyd. 2)

Wymaganie, jakie wynika z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, trzeba interpretować przede wszystkim jako nakaz – skierowany do kredytodawcy – sporządzenia dokumentu obejmującego treść oświadczeń woli złożonych przez kredytodawcę oraz konsumenta i utrwalenia tego dokumentu w odpowiedniej formie. Wykładnia językowa art. 29 ust. 1 w/w ustawy sugeruje, że minimalną formą umowy o kredyt konsumencki jest forma pisemna, chyba że przepisy odrębne przewidują inną formę szczególną. Istotne argumenty przemawiają jednak za stanowiskiem, aby – oprócz formy pisemnej – dopuścić formę „trwałego nośnika" (zdefiniowanego w art. 5 pkt 17w/w ustawy). W szczególności przekonuje o tym wykładnia prounijna. Art. 10 ust. 1 dyrektywy (...) jednoznacznie stanowi, że umowy sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Ponadto stanowisko to wspiera wykładnia celowościowa. Aby zapewnić odpowiednią ochronę interesom konsumenta nie jest konieczna wyłącznie forma pisemna. Do ochrony takiej wystarczy zastosowanie trwałego nośnika. Wykładnia ta uwzględnia aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki elektronicznej, w szczególności odnośnie do umów zawieranych na odległość (por. Tomasz Czech Komentarz do art.29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty należy uznać, że umowę o kredyt konsumencki można zawrzeć zarówno w formie pisemnej (z własnoręcznymi podpisami), jak i na innym trwałym nośniku. W myśl powyższej interpretacji – nie

jest konieczne opatrzenie dokumentu umowy przez strony własnoręcznym podpisem albo podpisem elektronicznym. Forma, jakiej wymaga art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (z uwzględnieniem wykładni prounijnej oraz celowościowej), jest zachowana również wtedy, gdy treść oświadczeń woli spisano na dokumencie papierowym, ale nie zamieszczono pod nim własnoręcznych podpisów albo umieszczono faksymile lub innego rodzaju podpis powielony mechanicznie. Stosownie do prounijnego oraz celowościowego kierunku interpretacji komentowanego przepisu dopuszczalne są różnorodne sposoby dochowania wymaganej formy przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki. Sposobem takim może być m.in. złożenie oświadczeń woli przez strony za pomocą środków porozumiewania się na odległość (np. telefonu, poczty elektronicznej), a następnie spisanie postanowień umowy na papierowym dokumencie (np. w postaci wydruku komputerowego), bez własnoręcznych podpisów.

W ocenie Sądu powód był obowiązany w toku tego postępowania wykazać, że pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki wskazanej w pozwie z wierzycielem pierwotnym jak też, iż wierzyciel pierwotny wykonał umowę pożyczki.

Pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki (w szczególności określoną ilość pieniędzy), a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości (art. 720 k.c.).

W kodeksie cywilnym zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku (wyrok S. Apel. W Łodzi z 18.06.2015r., I ACa 33/15, LEX nr 1789954).

Przy zawarciu umowy pożyczki, podobnie jak przy umowie sprzedaży, dochodzi do zmian w obrębie prawa własności przedmiotu umowy. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, nie może powstać obciążający pożyczkobiorcę obowiązek jego zwrotu.

W ocenie Sądu powód wykazał przedłożonymi wraz z pozwem dowodami, iż doszło do zawarcia umowy pożyczki wskazanej w pozwie, natomiast nie wykazał, iż umowa ta została przez pożyczkodawcę wykonana, nie przedłożył bowiem żadnych dowodów celem wykazania, iż wierzyciel pierwotny dokonał wypłaty środków pieniężnych wskazanych w umowie pożyczki.

Powód przedłożył wydruk umowy pożyczki refinansującej o numerze (...) (k.18-19) wraz z formularzem informacyjnym (k. 20). Zgodnie z umową pożyczkodawca (...) Sp. z o.o. zobowiązał się udzielić pożyczkobiorcy D. M. pożyczki w kwocie 2 693, 69 zł, która miała być niezwłocznie wypłacona zgodnie z dyspozycją pożyczkobiorcy na wskazany w umowie rachunek innego kredytodawcy. Natomiast pozwana jako pożyczkobiorca zobowiązana była do spłaty pożyczki w kwocie 2693,69 zł oraz zapłaty prowizji w kwocie 673,42 zł. Umowa została zawarta na okres 30 dni, a jako dzień spłaty pożyczki został ustalony dzień 15.04.2020 r.

Powód wraz z pozwem przedłożył raport z systemu transakcyjnego pośrednika wierzyciela pierwotnego (k. 21), z którego wynika, iż pozwana w dniu 13 marca 2020 r. przelała na rzecz pożyczkodawcy (...) Sp. z o.o. kwotę 673,42 zł jako opłatę za refinansowanie (odpowiadającą wysokości prowizji określonej w umowie z dnia 16 marca 2020 r.) ze wskazaniem numeru (...). W ocenie Sądu powyższy raport pozwala uznać, iż pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki refinansującej z wierzycielem pierwotnym.

Jednak powód nie wykazał, iż wierzyciel pierwotny wykonał umowę pożyczki wskazaną w pozwie, w szczególności, aby wierzyciel pierwotny dokonał wypłaty środków pieniężnych wskazanych w umowie pożyczki. Zgodnie z

przedłożonym przez powoda wydrukiem umowy pożyczki (k.18- 19) pożyczkodawca (...) Sp. z o.o. miał dokonać przelewu kwoty pożyczki 2 693,69 zł na rachunek bankowy należący do innego kredytodawcy.

Powód natomiast nie przedłożył żadnego dowodu potwierdzającego dokonanie wypłaty takich środków zgodnie umową pożyczki, wobec czego nie wykazał wykonania wskazanej w pozwie umowy pożyczki przez wierzyciela pierwotnego. Powód nie przedłożył dowodu wypłacenia kwoty pożyczki zgodnie z umową czyli dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy w całości.

Jak już wyżej wskazano, stosownie do art. 720 k.c., obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie jest odpowiednikiem zobowiązania dającego pożyczkę do przeniesienia na własność biorącego przedmiot pożyczki. Obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki, obciążający pożyczkobiorcę, nie może powstać, dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie pożyczkobiorcy wydany. W niniejszej sprawie powód nie przedstawił dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy tj. określonej w umowie pożyczki kwoty pieniędzy, wobec czego nie powstał obowiązek zwrotu pożyczki po stronie pozwanej.

Wobec powyższego należało uznać, że powód nie wykazał dochodzonego roszczenia zarówno co zasady jak i co do wysokości.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż powód nie przedłożył umowy pożyczki, na poczet spłaty której miała być zaciągnięta pożyczka refinansująca przez pozwaną w dniu 16 marca 2020 r. W tej sytuacji nie jest możliwe zbadanie przez Sąd, czy pozaodsetkowe koszty kredytu w umowach zawartych z pozwaną odpowiadają przepisom ustawy o kredycie konsumenckim jak też uniemożliwia ocenę zawartych z pozwaną jako konsumentem umów pod kątem istnienia klauzul abuzywnych. Ma to istotne znaczenie w świetle podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie przepisu art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. a także obowiązku sądu krajowego do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich mają nieuczciwy charakter, a także do tego, aby dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (podobnie wyroki: z dnia 21 kwietnia 2016 r., R. i R., C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo, z dnia 21 grudnia 2016 r. 2016 r., G.N. i in., C-154/15, C- 307/15 i C – 308/15, EU : C:2016:980, pkt 58).

Dalej wskazać należy, iż w ocenie Sądu, powód nie wykazał również legitymacji czynnej w procesie, nie przedłożył bowiem dokumentów wykazujących w sposób dostateczny nabycie przedmiotowej wierzytelności od wierzyciela pierwotnego.

W myśl art. 509 §1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Natomiast stosownie do § 2 przywołanego przepisu wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Przelew wierzytelności – cesja – jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel – cedent – przenosi na rzecz osoby trzeciej – cesjonariusza – ogół uprawnień przysługujących mu ze stosunku prawnego łączącego go z dłużnikiem (por. H. Ciepla, Komentarz do art. 509 k.c., w: J. Gudowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna, wyd. II, WKP 2018). Ustawodawca nie przewidział dla tej umowy szczególnej formy, z zastrzeżeniem art. 511 k.c. Do przejścia wierzytelności dochodzi na mocy porozumienia cedenta i cesjonariusza, wobec czego data zawarcia umowy jest datą przejścia wierzytelności na nabywcę. Umowa przelewu wierzytelności ma charakter rozporządzający. Przelew bowiem powoduje wyjście wierzytelności z majątku zbywcy i jej wejście do majątku nabywcy. Przeniesienie wierzytelności odbywa się przy tym zgodnie z zasadą, że nikt nie może przenieść więcej praw niż sam posiada (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26 maja 2015 r., VI ACa 1307/13).

Powód , powołując się w pozwie na nabycie wierzytelności od wierzyciela pierwotnego podał, iż w dniu 26 stycznia 2023 r. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności przysługującej wierzycielowi pierwotnemu (...) Sp. z o.o. będącego pożyczkodawcą na rzecz (...) Sp. z o.o. (podczas , gdy powodem w sprawie jest (...) Sp. z o.o.)

Do pozwu powód załączył umowę przelewu wierzytelności z dnia 26 stycznia 2023 r. zawartą pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako cedentem a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jako cesjonariuszem (k. 14- 15). Celem umowy było ustalenie zasad w oparciu , o które nastąpi przeniesienie wierzytelności przez cedenta na rzecz cesjonariusza. Zgodnie z umową cedent przelał na cesjonariusza wierzytelności wskazane w umowie (wynikające w umów pożyczek konsumenckich) a cesjonariusz nabył te wierzytelności w całości. Zgodnie z umową załącznik nr 3 miał zawierać wykaz wierzytelności będących przedmiotem umowy przelewu wierzytelności . Natomiast powód nie przedłożył takiego załącznika. Wraz z pozwem powód przedłożył fragment załącznika nr 3 do umowy przelewu wierzytelności z dnia 31 maja 2022 r. (k. 17) , w którym pod pozycją 81 została ujęta wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki zawartej w dniu 16 marca 2020 r. o numerze (...). Załącznik ten nie wskazuje stron umowy przelewu wierzytelności , do której się odnosi oraz wskazuje inną datę zawarcia umowy przelewu wierzytelności niż powołana w pozwie i załączona do pozwu umowa przelewu wierzytelności datowana na dzień 26 stycznia 2023 r. W konsekwencji należy uznać , iż powód nie wykazał, iż przedmiotem umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 stycznia 2023 r, zawartej przez powoda z wierzycielem pierwotnym była wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną w dniu 16 marca 2020 r. Wskazać należy, iż nabycia wierzytelności nie można domniemywać, fakt ten powinien wynikać z przedłożonych przez powoda dowodów.

W konsekwencji stwierdzić należy, iż powód nie przedłożył wystarczających dowodów wskazujących na istnienie wierzytelności (...) Sp. z o.o. wobec pozwanej ani też nabycia tej wierzytelności przez powoda od wierzyciela pierwotnego. Skoro zatem nie wykazano istnienia wierzytelności wobec pozwanej ani legitymacji czynnej powoda powództwo podlegało oddaleniu .

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). W myśl wskazanych przepisów to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a Sąd nie jest władny tego obowiązku nawet wymuszać, ani – poza zupełnie wyjątkowymi sytuacjami – zastępować stron w jego wypełnieniu. Ciężar udowodnienia spoczywa na stronie, a ów ciężar rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Nie można było również w przedmiotowej sprawie uznać, że pozwana nie przedstawiając swojego stanowiska w rzeczywistości uznała powództwo. Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, winien przejawiać staranność w wykazaniu zasadności powództwa. Brak merytorycznego zaprzeczenia jego twierdzeń przez pozwaną nie zwalniał go od wykazania podstawowych okoliczności wskazujących na zasadność żądania.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy bezczynności pozwanej jedynie w przypadku braku wątpliwości co do zasadności pozwu. W niniejszej sprawie natomiast powód nie przedłożył dowodów dostatecznie uzasadniających istnienie i nabycie wierzytelności przeciwko pozwanej. Mając na względzie powyższe okoliczności, powództwo należało oddalić.